

Motion till riksdagen 2016/17:3588

av **Paula Bieler m.fl. (SD)**

med anledning av prop. 2016/17:61 Uppföljning av återvändandedirektivet och direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår propositionen i den del som behandlar avvisning eller utvisning av en tredjelandsmedborgare som har tillstånd att vistas i en annan EU-stat.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avvisning eller utvisning av en tredjelandsmedborgare som har tillstånd att vistas i en annan EU-stat och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förlängda tider på återreseförbud och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tider för förvarshållande av tredjelandsmedborgare med beslut om avvisning eller utvisning och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen avslår propositionen i den del som möjliggör bestämmandet av en ny tidsfrist efter det att den tidigare tidsfristen har löpt ut.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om villkor för förlängning eller förnyelse av tidsfrist för frivilligt återvändande och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förpliktelser i syfte att förhindra avvikande under tidsfrist för frivilligt återvändande och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Med anledning av att Europeiska kommissionen i vissa delar ifrågasatt det svenska genomförandet av återvändandedirektivet såväl som direktivet om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning har en uppföljning av dessa genomföranden gjorts.

Denna uppföljning har lett fram till ett antal förslag om ändringar i nuvarande lagstiftning.

Sverigedemokraterna har sedan tidigare klargjort hållningen att det bör åligga varje enskilt medlemsland att forma sin respektive migrationspolitik, och att vi således generellt avvisar gemensamma normer och regler på det migrationspolitiska området till följd av tvingande direktiv. Förutom det grundläggande synsättet avseende självbestämmanderätt skulle en sådan ordning dessutom minska risken för den typ av osammanhängande lagstiftning som lätt kan bli följden då tolkningar av gällande rätt med efterföljande krav på förändringar leder till oplanerade och framskyndade tillägg och modifieringar av gällande lag. Då för denna proposition aktuella direktiv redan är fastställda och i stora delar genomförts i svensk lag har vi att förhålla oss till detta.

Tredjelandsmedborgare med rätt att vistas i annan medlemsstat

Kommissionen har bl.a. ställt krav på att de tredjelandsmedborgare som vistas olagligen i Sverige men som har rätt att vistas i en annan EU-stat ska ges möjlighet att självmant bege sig till denna stat innan ett beslut om avvisning eller utvisning från Sverige fattas. I propositionen föreslås därför att sådana utlänningar som åsyftas ska uppmanas att bege sig till aktuell EU-stat innan dess att beslut om avvisning eller utvisning fattas.

Regeringen framför i propositionen att detta innebär en fördel för den enskilde som slipper få ett formellt avvisnings- eller utvisningsbeslut. Samtidigt är det uppenbart en åtgärd som endast införs till följd av kommissionens anmärkning, då samtliga möjliga undantag från detta krav införs i lagen, bl.a. med följd att den som vistats lagligen i Sverige men får avslag på en ansökan om uppehållstillstånd inte ges samma möjlighet. Den föreslagna lagstiftningen ger alltså en fördel till personer som vistas olagligen i Sverige jämfört med de som vistas i landet lagligen.

Ingenstans i den föreslagna lagstiftningen definieras heller på vilket sätt beslut om avvisning eller utvisning av tredjelandsmedborgare som vistas olagligen i Sverige men har rätt att vistas i annan EU-stat ska utformas. Av såväl Migrationsverkets som Polismyndighetens synpunkter framgår att dessa myndigheter gör tolkningen att verkställandet av sådana beslut ska leda till att utlänningen reser till aktuell EU-stat. Av regeringens svar framgår inte om den uppfattningen delas; i stället konstateras att de föreslagna ändringarna endast syftar till att tillgodose kommissionens synpunkter. Det får dock anses troligt att regeringen hade påtalat att det inte handlar om verkställande av avvisning eller utvisning till annat EU-land om så var fallet.

I direktivet används inte termerna avvisning och utvisning. I stället talas om beslut om återvändande. Av artikel 3.2 framgår att återvändande definieras som en återresa till en tredjelandsmedborgares ursprungsland, ett transitland i enlighet med återtagandeaftal eller ett annat tredjeland till vilket tredjelandsmedborgaren frivilligt väljer att återresa. I artikel 6.2 finns ingen skrivning som gör gällande att något annat beslut kan fattas, endast att det ska ges en möjlighet för den tredjelandsmedborgare som har rätt att vistas i en annan EU-stat att återvända till den medlemsstaten och därmed undslippa beslut om återvändande. Faktum är att det klargörs i den handbok för tillämpningen av återvändandedirektivet som utformats av kommissionen och medlemsstaterna (Return Handbook) att ett beslut om återvändande, vilket i Sveriges fall får likställas med ett beslut om avvisning eller utvisning, ska utfärdas i enlighet med definitionen i artikel 3.2 och inte till den medlemsstat där uppehållsrätt innehas, förutom i ett fåtal undantagsfall. Detta är ännu en anledning att se över resultatet av en lagstiftning som utformas så att

den som från start vistas olagligt i Sverige ska ges en möjlighet som inte tilldelas den som vistas i landet lagligt. Rent praktiskt är det inte heller otroligt att en genomförd ofördröjd avresa till en annan medlemsstat innebär en mindre administrativ börda såväl för den enskilde som för Sverige än ett utfärdat beslut om avvisning eller utvisning till tredjeland.

Frågan om i vilka fall en uppmaning att avresa till den medlemsstat där uppehållsrätt innehas ska utdelas innan beslut om avvisning eller utvisning sker är inte den enda del i det aktuella förslaget som Sverigedemokraterna är kritiska till. I likhet med Förvaltningsrätten i Göteborg ifrågasätter vi huruvida uttrycket skälig tid överensstämmer med uttrycket ofördröjligen. I samma handbok som hänvisas till ovan poängteras att den nationella lagstiftningen ska utformas på så sätt att termen ofördröjligen tas i beaktande. Det är vår mening att en term som skäligen lämnar utrymme för tolkning avseende vilka faktorer som kan påverka tidsramen och att ett förtydligande som klargör att det endast handlar om ofrånkomliga fördröjande faktorer är nödvändigt.

Sammanfattningsvis anser Sverigedemokraterna att regeringens förslag till lagstiftning för att fullfölja genomförandet av artikel 6.2 innehåller ett antal brister och att propositionen bör avslås i denna del. Därutöver är det vår mening att regeringen inför det att ett nytt förslag till lagstiftning på området ska tas fram tar ovan framförda synpunkter i beaktande. Detta bör ges regeringen till känna.

Regler om frivillig avresa och återreseförbud

Sverigedemokraterna anförde redan då återvändandedirektivet först skulle genomföras i Sverige ett antal synpunkter på förslaget till lagstiftning. I huvudsak kvarstår dessa synpunkter. Dessutom finner vi ett påvisat behov av ytterligare förändringar.

I återvändandedirektivet ges möjlighet att utfärda återreseförbud på upp till fem år, för den som efter beslut om avvisning eller utvisning inte lämnar landet inom en angiven tidsfrist för frivillig återresa. Den nuvarande svenska lagstiftningen har dock utformats så att återreseförbudet endast är ettårigt. Faktum är att när Sverigedemokraterna i samband med antagandet av den aktuella lagstiftningen föreslog en ändring till den maximala tidsgränsen om fem år svarade utskottet med att konstatera, likt den dåvarande regeringen hade konstaterat i den aktuella propositionen, att den lagstiftning som föreslogs skulle innebära att Sverige har en av de kortaste tiderna för återreseförbud i EU. Vi vill påminna den nuvarande regeringen om att dess företrädare själva påtalat behovet av att i frågor rörande migrationspolitiken placera sig i linje med de striktaste reglerna inom EU och anser att den snarast bör återkomma med ett förslag om förlängda tider på återreseförbud.

Vidare anser Sverigedemokraterna än i dag att svensk lag även avseende de maximala tider då en utlänning med beslut om avvisning eller utvisning får hållas i förvar bör förlängas för att ligga i linje med de maximalt tillåtna gränserna enligt återvändandedirektivet. Inte minst då direktivet har tydligt definierade villkor för när denna åtgärd över huvud taget ska användas, samt ställer krav på återkommande uppföljning av dessa villkors fortsatta status, är det också vår mening att regeringen inom EU bör verka för att helt ta bort alla skrivningar om en maximal övre gräns. Detta har dessvärre aktualiserats i samband med den senaste tidens uppgifter om såväl ett högt antal personer som har avvikit som att det bland dessa återfinns personer med mycket hög riskfaktor avseende grov brottslighet.

Avseende den tidsfrist under vilken tredjelandsmedborgare med beslut om avvisning eller utvisning självmant får lämna landet välkomnar Sverigedemokraterna att det i lagen tydliggörs att det är beslutet i sin helhet som ska följas. Vi ställer oss däremot tveksamma till att en ny tidsfrist ska kunna beviljas trots att den föregående löpt ut, utan någon annan motivering än särskilda skäl i likhet med de särskilda skäl som anförs för att begära en förlängd tidsfrist inom en aktuell tidsfrists ramar. Rimligen bör sådana anledningar som motiverar en förlängd tidsfrist i de allra flesta fall klargöras mycket snart efter det att beslutet om avvisning eller utvisning fastställts. Det är därför vår mening att propositionen ska avslås i denna del och att regeringen i stället bör återkomma med en skrivning som tydliggör att ansökan om förlängd tidsfrist måste lämnas in i god tid innan innevarande frist löper ut samt att en ny tidsfrist endast kan möjliggöras i det fall behovet av förlängning uppstår i direkt samband med att planerad avresa av oförutsägbara anledningar omöjliggjorts.

Slutligen, även här mot bakgrund av det höga avvikandetalet, vill Sverigedemokraterna poängtera att återvändandedirektivet i artikel 7.3 framställer en möjlighet för medlemsstater att ålägga den person som fått ett beslut om avvisning eller utvisning ett antal förpliktelser i syfte att förhindra avvikande under den tidsfrist som möjliggör en frivillig återresa. Det är Sverigedemokraternas mening att regeringen snarast bör återkomma med förslag som för in denna möjlighet i svensk lag.

Paula Bieler (SD)

Linus Bylund (SD)

Markus Wiechel (SD)

Jennie Åfeldt (SD)